

การจัดการความรู้ ปี ๒๕๖๓

เรื่อง

การดำเนินคดีกับลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน

ขั้นตอนในการดำเนินการ

เมื่อกลุ่มคดีปกครองและคดีทั่วไป สำนักงานกฎหมายได้รับเรื่องเสนอดำเนินคดีกับลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจนจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) เจ้าหน้าที่ผู้ได้รับมอบหมายจะต้องดำเนินการดังนี้

๑. ตรวจสอบเอกสารหลักฐานและข้อมูลเกี่ยวกับลูกหนี้ตามที่ ธ.ก.ส. เสนอ ได้แก่
 - สำเนาสัญญากู้ยืมเงิน
 - สำเนาสัญญาจำนอง และสำเนาเอกสารสิทธิหลักทรัพย์เป็นประกันหนี้เงินกู้ยืม
 - สำเนาสัญญาค้ำประกันหนี้เงินกู้ยืม (ถ้ามี)
 - หนังสือเรียกคืนเงินกู้และบอกกล่าวบังคับจำนอง
 - เอกสารที่เกี่ยวข้องอื่นๆ (ถ้ามี) เช่น ใบมรณะบัตร

****หนังสือสัญญาเรียกคืนเงินกู้และบอกกล่าวบังคับจำนองสามารถแบ่งออกเป็นกรณีต่างๆ ได้ ดังนี้**

๑. กรณีผู้กู้และผู้จำนองเป็นบุคคลเดียวกัน จะต้องมียกข้อบอกกล่าวให้ลูกหนี้ชำระหนี้ภายในกำหนดระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๖๐ วัน นับแต่ลูกหนี้ได้รับหนังสือบอกกล่าว ตามมาตรา ๗๒๘ วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

๒. กรณีผู้กู้และผู้จำนองไม่ใช่บุคคลเดียวกัน จะต้องมียกข้อบอกกล่าวบังคับจำนองให้ผู้จำนองทราบภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ส่งหนังสือให้ลูกหนี้มาชำระหนี้ ตามมาตรา ๗๒๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

๓. กรณีใช้บุคคลค้ำประกัน จะต้องมียกข้อบอกกล่าวผู้ค้ำประกันภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่ลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้ ตามมาตรา ๖๘๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ทั้งนี้ ให้ใช้บังคับกับการดำเนินคดีกับทายาท ในกรณีที่ลูกหนี้ ผู้จำนอง และผู้ค้ำประกันเสียชีวิตก่อนถูกดำเนินการทางคดีด้วย

๒. จัดทำสรุปข้อเท็จจริงเบื้องต้นเกี่ยวกับลูกหนี้ และจัดเตรียมเอกสารหลักฐานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งออกเป็น ๒ กรณี ดังนี้

กรณีที่ ๑ ทำสัญญากู้ยืมเงินก่อนปี พ.ศ. ๒๕๔๕ (ผู้ให้กู้ยืมเงินเป็น “สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี”) เอกสารหลักฐานประกอบข้อเท็จจริง ได้แก่

๑. สำเนาพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔
๒. สำเนาพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕
๓. สำเนากฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๒

๔. ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง แต่งตั้งข้าราชการพลเรือนของปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ใช้ข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน)

๕. ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง แต่งตั้งข้าราชการพลเรือนของรองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ใช้ข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน)

๖. คำสั่งสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง มอบอำนาจเกี่ยวกับการดำเนินคดีแทนสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๗. สำเนาระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยกองทุนหมุนเวียนเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจนด้านหนี้สินและที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๖ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๘

๘. สำเนาระเบียบสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการบริหารกองทุนหมุนเวียนเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจนด้านหนี้สินและที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๖ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๗ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๘ และ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๙

๙. สำเนาหนังสือมอบอำนาจ (ใช้ข้อมูล ณ ปีที่ทำสัญญากู้ยืมเงิน)

๑๐. สำเนาสัญญากู้ยืมเงินของลูกหนี้

๑๑. สำเนาสัญญาจำนอง และสำเนาเอกสารสิทธิ์หลักทรัพย์เป็นประกันหนี้เงินกู้ยืม

๑๒. สำเนาพระราชกฤษฎีกาโอนกิจการบริหารและอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ พ.ศ. ๒๕๔๕

๑๓. สำเนาระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยกองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน พ.ศ. ๒๕๔๖ และสำเนาระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยกองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๖

๑๔. สำเนาระเบียบว่าด้วยการบริหารกองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน พ.ศ. ๒๕๔๗

๑๕. สำเนาหนังสือมอบอำนาจ (ใช้ข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน)

๑๖. สำเนาหนังสือเรียกคืนเงินกู้และบอกกล่าวบังคับจำนอง

๑๗. สำเนาหนังสือรับสภาพหนี้เงินกู้ยืม (ถ้ามี)

กรณีที่ ๒ ทำสัญญากู้ยืมเงินตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๕ เป็นต้นมา (ผู้ให้กู้ยืมเงินเป็น “สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์”) เอกสารหลักฐานประกอบข้อเท็จจริง ได้แก่

๑. สำเนาพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔

๒. สำเนาพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕

๓. สำเนากฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๒

๔. ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง แต่งตั้งข้าราชการพลเรือนของปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ใช้ข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน)

๕. ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง แต่งตั้งข้าราชการพลเรือนของรองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ใช้ข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน)

๖. คำสั่งสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง มอบอำนาจเกี่ยวกับการดำเนินคดีแทนสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๗. สำเนาพระราชกฤษฎีกาโอนกิจการบริหารและอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ พ.ศ. ๒๕๔๕

๘. สำเนาระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยกองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกร และผู้ยากจน พ.ศ. ๒๕๔๖ และสำเนาระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยกองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกร และผู้ยากจน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๖

๙. สำเนาระเบียบว่าด้วยการบริหารกองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน พ.ศ. ๒๕๔๗

๑๐. สำเนาหนังสือมอบอำนาจ (ใช้ข้อมูล ณ ปีที่ทำสัญญากู้ยืมเงิน)

๑๑. สำเนาหนังสือมอบอำนาจ (ใช้ข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน)

๑๒. สำเนาหนังสือเรียกคืนเงินกู้และบอกกล่าวบังคับจำนอง

๑๓. สำเนาหนังสือรับสภาพหนี้เงินกู้ยืม (ถ้ามี)

๓. จัดส่งสรุปข้อเท็จจริงเบื้องต้นเกี่ยวกับลูกหนี้ พร้อมเอกสารหลักฐานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และแจ้งชื่อผู้ประสานคดีในส่วนของสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ให้สำนักงานอัยการที่มีเขตอำนาจในการดำเนินคดีเพื่อประกอบการพิจารณามอบหมายพนักงานอัยการดำเนินคดีกับลูกหนี้และผู้ที่เกี่ยวข้องต่อไป

๔. ประสาน อ.ช.ก. เพื่อมอบหมายผู้ประสานคดีในส่วนของ อ.ช.ก.

๕. หากครบกำหนด ๙๐ วัน นับแต่วันที่สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีหนังสือขอความอนุเคราะห์มอบหมายพนักงานอัยการดำเนินคดีกับลูกหนี้แล้วยังไม่ได้รับแจ้งความคืบหน้าหรือยังไม่ได้รับการประสานจากพนักงานอัยการเจ้าของสำนวน ให้จัดทำหนังสือทวงถามไปยังสำนักงานอัยการที่มีเขตอำนาจเพื่อสอบถามความคืบหน้าในการดำเนินการต่อไป

๖. เมื่อได้รับการแจ้งประสานจากพนักงานอัยการ ให้ผู้ประสานคดีดำเนินการตามที่พนักงานอัยการร้องขอต่อไป เช่น จัดส่งเอกสารประกอบการพิจารณาเพิ่มเติม จัดส่งเงินค่าธรรมเนียมศาล ไปพบพนักงานอัยการเพื่อให้ถ้อยคำเพิ่มเติม หรือเบิกความต่อศาลในฐานะพยาน เป็นต้น

๗. ภายหลังจากพนักงานอัยการยื่นฟ้องคดีลูกหนี้และผู้ที่เกี่ยวข้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจแล้ว หากลูกหนี้มีความประสงค์จะประนีประนอมยอมความ ลูกหนี้จะต้องยื่นคำขอประนอมหนี้ต่อ อ.ช.ก. เพื่อตรวจสอบเอกสารหลักฐานแล้ว พร้อมทั้งวิเคราะห์หนี้และคำขอประนอมหนี้เพื่อเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน (อ.ช.ก.) ส่วนกลาง เพื่อพิจารณามีมติในเรื่องดังกล่าวต่อไป

- ในกรณีที่ อ.ช.ก. ส่วนกลาง มีมติอนุมัติให้ลูกหนี้ประนอมหนี้ เมื่อได้รับแจ้งมติที่ประชุมจากสำนักบริหารกองทุนเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรและรับเรื่องร้องเรียน (สกร.) ให้ผู้ประสานคดีจัดทำสัญญาประนีประนอมพร้อมเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องส่งให้พนักงานอัยการเพื่อทำสัญญาประนีประนอมยอมความในชั้นศาลต่อไป และถ้าลูกหนี้ผิดนัดไม่ชำระหนี้งวดหนึ่งงวดใดตามที่ได้ขอประนอมหนี้ไว้ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์สามารถดำเนินการบังคับลูกหนี้ตามสัญญาประนีประนอมยอมความต่อไปได้

- หากที่ประชุม อ.ช.ก. ส่วนกลาง มีมติไม่อนุมัติให้ลูกหนี้ประนอมหนี้ เมื่อได้รับแจ้งมติที่ประชุมจากสำนักบริหารกองทุนเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรและรับเรื่องร้องเรียน (สกร.) ให้ผู้ประสานคดีแจ้งพนักงานอัยการเพื่อดำเนินการทางคดีกับลูกหนี้และผู้ที่เกี่ยวข้องต่อไป

๘. เมื่อศาลมีคำพิพากษาแล้ว ให้สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์แจ้งประสาน อ.ช.ก. เพื่อติดตามการชำระหนี้ตามคำพิพากษา หรือดำเนินการบังคับคดียึดทรัพย์ลูกหนี้และผู้ที่เกี่ยวข้องออกขายทอดตลาดเพื่อชำระหนี้ตามคำพิพากษาต่อไป

****ในกรณีที่ลูกหนี้ชำระหนี้เสร็จสิ้น ก่อนศาลมีคำพิพากษา ให้สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีหนังสือแจ้งพนักงานอัยการเพื่อยกเลิกการดำเนินการทางคดีและขอถอนเรื่องคืน**